MIELIPIDE

Rasvasota on aiheuttanut myös terveydelle vaarallisia lieveilmiöitä. **MEIJERITEKNIKKO LAURI HELLE MIELIPIDEKIRJOITUKSESSAAN**

LUKIJALTA

Parempi myöntää virheet, kuin ajaa karille

Yritysten edustuskulujen poistaminen on hallituksen listalla ja Jutta Urpilainen haluaa pitää päätöksestä kiinni. Siitäkin huolimatta, että tosiasiat kertovat sen seurauksista olla järjen vastainen. Kyseessä on samankaltainen into lahdata talous, kuin kilometrikorvauksien leikkaamisessa autokauppaan vaikuttaen.

Alun perin hallitus on arvioinut edustuskulujen vähentämisessä, että valtio hyötyy siitä 38 miljoonaa euroa vuodessa. Nyt summa on muuttunut siten, että lisähyöty on 9-16 miljoonaa euroa vuodessa. Samaan aikaan kaupantekijäisinä palvelualoilta häipyy 600–970 henkilötyövuotta, joista Lapin osuus on 340 työvuotta. Tämä totuus kääntää hyödyn haitaksi myös valtion osalta.

Mielestäni hallituksen olisi syytä katsoa kokonaisarviota ja seurauksia budjettia päivittäessä. On yksinkertaisesti parempi myöntää virheet, kun ajaa ylpeästi karille.

Tässä kohtaa matemaattinen ja analyyttinen taito nousee tunteita ja puoluepolitiikkaa korkeammalle. Yksittäisten henkilöiden pitää rikkoa puoluerajoja, mutta puolueiden ei pidä jääräpäisyydessään särkeä ihmisiä, eikä heidän tulevaisuutta. Totuus kuitenkin on, että yhteisö kestää aina yksilöä kauemmin – vain poikkeuksien rikkoessa säännön.

Nykyään kuulee usein sanottavan, että matematiikka oli kouluaineista turhimpia. Laskutoimitukset hoituvat koneella. Päättäjien on kuitenkin kyettävä soveltamaan muiden hankkimaa tietoa ja kaavoja. Niiden soveltaminen ei ole osaamisen merkki, mutta sen johtaminen totisesti on. Tämä tulisi hallituksenkin ymmärtää – avainministereitä myöten.

Maan talous ja tulevaisuus ovat siinä pisteessä, että jokaisen kynnelle kykenevän on kannettava siitä vastuu. Aina tämä ei ole nautinnollista ja ryhmähenkeä korostavaa. Yksin ryhmätyötaitoisilla hyvillä tyypeillä ei pelkästään pärjätä, pitää myös osata jotain. Kertaus on opintojen äiti, nyt sitä tarvitaan Ojalan laskuopissa.

Suomen kansantalouden puolesta

Marko Hoikkaniemi (kok.)
Haukipudas

MARKKU VUORIKARI

Peltojen kasvimassa kerätään satona pois, siksi pelloilta ei karkaa ravinteita kuin ajatuksissa, Jukka Tuori kirjoittaa.

Maatalous on ympäristövoimien ideologinen vihollinen

Tohtori Ilkka Herlin kirjoitti 7.8.2013 MT:n vieraskolumni-palstalla sydämenasiastaan Itämeren suojelusta ja ravinnepäästöistä.

Ilkka Herlin on saanut paljon hyvää aikaan ja hänen etunaan on melko täydellinen riippumattomuus. Hänellä ei ole vaikuttimena joku ideologia tai vastakkainasettelu, joka värittää laajasti ympäristönsuojelua Suomessa.

Kuitenkin hän kolumnissa tukeutuu yhteen näistä poliittisista väittämistä, johon suomalaiset on saatu toistojen kautta uskomaan, vaikka tieteelliset näytöt puuttuvat.

Tarkoitan pohdintaa maatalouden ravinnepäästöistä (fosfori).

Syksyllä julkisuuteen tuleva väitöskirja tuo tähän maatalouden väitettyihin suuriin fosforipäästöihin lopulta todellista tietoa.

Virallisena tietona Itämeriaiheisissa tilaisuuksissa kerrotaan, että Suomen osuus ravinnepäästöistä Itämereen on 10 prosenttia ja tästä maatalouden osuus on 60 prosenttia.

Nämä väittämät kumpuavat kateudesta yksityistä omistusta, ja tässä tapauksessa maatalousmaan omistusta kohtaan. Ilkan ei tarvitse kadehtia, mutta hän pitäytyy tässä totuudeksi lanseeratussa näkemyksessä.

Suomen luonnosta kulkeutuu vesimassojen mukana vesiliukoista fosforia varsin vakio määrä. Tämä on peräisin pääosin lahonneista kasveista. Maassa oleva fosfori ei liiku mihinkään voimakkaan sitoutumisominaisuutensa vuoksi.

Peltojen kasvimassa kerätään satona pois, siksi pelloilta ei karkaa ravinteita kuin ajatuksissa.

Uskon, että suurempi vaikutus vesiliukoisen fosforin joutumiseen vesistöihin peltoalueilta on niiden rannoille perustetuista suojakaistoista. Suojakaistathan on perustettu estämään ravinnevalumia pelloilta.

Niiden kesäinen viherkasvusto lahoaa sinne, ja voi vuosien mittaan kevään sulamisvesien mukana valua pinta pitkin vesistöön.

Suurena virheenä pidän, että puhutaan hajakuormituksesta ja siihen liitetään yhtäläisyysmerkit maatalouden kanssa. Maatalous on osa sitä, mutta vain hyvin pieni osa.

Ravinteiden kiertokulku on yhtä luonnollista kuin lintujen keväinen ja syksyinen muutto. Kasvit heräävät luonnossa keväällä, ne kasvavat kesällä ja viimeistään talven pakkaset lakastuttavat niistä valtaosan. Kasvussa ne sitovat itseensä ravinteita ja kuollessaan ravinteet vapautuvat kiertokulkuun.

Suomen maapinta-alasta valtaosa on metsiä, vesistöjen ranta-alueita ja maatalousmaata on vain hyvin pieni osa. Hajakuormitusta tapahtuu koko maapinta-alalta ja myöskin rakennetuilta alueilta.

Ilkka moitti kehitystä, jossa maataloustuotanto keskittyy liian suurin yksiköihin.

Toki tätä kehitystä voimme yhdessä moittia, mutta tiedämme myös hyvin, mitkä syyt ajavat suurempiin yksiköihin.

Ilkka, olisi reilumpaa pohtia myös yhdyskuntajätteiden vaikutuksia vesistöihin.

Merkittävä osa Suomen jätevedenpuhdistamoista on erittäin vanhoja ja vajaatoimisia. Esimerkiksi Euran kunnan viallinen puhdistamo laskee jatkuvasti Eurajokeen vain osittain puhdistettuja viemärivesiä.

Nämä eivät kiinnosta aktiiveja, koska taustalla on yhteiskunta eikä yksityinen.

Ihmettelen myös sitä, missä lymyilevät orgaanisen- ja maanviljelyskemian tiedemiehet. He tietävät todella miten alkuaineet, ravinteet käyttäytyvät luonnossa. Nyt me olemme ideologisen ravinnetieteen ”kouluttamia” ja niiden ”totuuksien” varassa.

Toivotan Ilkka tohtorille edelleen menestystä, mutta älä tyydy tausta-aineistoissa puolitotuuksiin!

Jukka Tuori
agronomi MMM
Huittinen

Rasvasodan uhrit

Olen vuosikymmenet seurannut professori- ja tohtoritason väittelyä ravintorasvoista. Ei heistä mitään tolkkua saa. Yksi sanoo yhtä ja toinen toista.

Voin kulutus on ollut viime vuosina hienoisessa nousussa. Tämä on saanut professori Matti Tikkasen ja THL:n pääjohtaja Pekka Puskan ryhtymään vastahyökkäykseen. Hieman tätä asiaa sivuaa myös tv:stä tuttu lääkäri Tapani Kiminkinen hyvässä kirjoituksessa (OP-Pohjola -lehti 2/13).

THL teki hiljattain massiivisen kolesterolitutkimuksen, joka osoitti kansalaisten kolesteroliarvojen nousseen. Mainitut herrat väittävät tämän johtuvan lisääntyneestä voin kulutuksesta. Ihmetyttää miksei erotettu vuohia lampaista, eli voin ja kasvirasvan syöjät omiin ryhmiinsä ja sekakäyttäjät vielä erikseen?

THL:n pääjohtaja Pekka Puska on kuitenkin tyytyväinen siitä, että voin kulutus on vielä kaukana 1980–1990-lukujen huipusta. Voin kulutuksen laskusta ja kolesterolilääkittyjen määrästä voisi piirtää mielenkiintoiset käyrät.

Tässä olisi huomioitava myös se, että levitteiden, jotka ainakin mainosten mukaan alentavat kolesterolia, myynti on kyseisenä aikana huomattavasti lisääntynyt. Ne ovat siten osaltaan vähentäneet lääkityksen tarvetta.

Vuonna 1980 voin kulutus oli 11,3 kiloa henkeä kohti, vuonna 1990 voita käytettiin 5,5 kiloa. Tällöin kolesterolilääkittyjä oli noin 20 000. Vuonna 2002 voin kulutus oli pudonnut jo 3,6 kiloon ja lääkittyjen määrä noussut yli 300 000:een. Vuonna 2010 voin kulutus oli 3,4 kiloa ja kolesterolilääkitystä tarvitsi jo yli 700 000 henkilöä. Näiden lukujen perusteella on hyvin vaikeaa syyttää voita rajusti lisääntyvästä kolesterolilääkityksestä. Ellei sitten ole kyse voin puutteesta.

Rasvasota on aiheuttanut myös terveydelle vaarallisia lieveilmiöitä. Meille markkinoitiin kovalla mainonnalla terveellisinä tuotteina kevytlevitteitä, joissa rasva oli korvattu vedellä ja tärkkelyksellä. Eivät näiden valmistajat meidän terveyttämme ajatelleet vaan kukkaroamme.

Jäsenosuuskaupassa 75 prosenttia levitteistä rasvakilo maksaa 8,10 euroa ja 28 prosenttia 18,75 euroa. Tänä ”keveyden aikana” sai helposti sen käsityksen, että kaikki rasva on kansalle turmioksi.

Kun maailmalta levisi tieto tärkkelyksen terveysriskeistä niin kevytlevitteiden menekki romahti. Alkoi toinen hullutus, karppaus, jossa rasvaa syödään ylettömästi.

No kyllä nämäkin juhlat päättyvät arkeen. Rasvaa täytyy syödä kohtuudella. Ravinnon energiasisällöstä tulee olla 30 prosenttia rasvaa, ei juurikaan yli eikä ali.

Tällä hetkellä meille kerrotaan, että pohjoismainen ruoka on yhtä terveellistä kuin terveellisyydestään kuuluisa Välimeren ruoka, kun vain vaihdetaan maito- ja eläinrasvat kasvimargariiniin ja rypsiöljyyn.

Kertomatta jää, että esimerkiksi ranskalaiset syövät henkilöä kohden vuodessa voita 8,8 kiloa ja margariinia 2,6 kiloa. Sydän- ja verisuonitauteihin (SVT) Ranskassa kuolee vuosittain noin 130 000 ihmistä, mikä Suomen väkilukuun suhteutettuna on hieman yli 10 000.

Tapani Kiminkinen toteaa: ”Kun 70-luvulla mentiin Pohjois-Karjalaan tutkimaan, miksi miehet kuolivat SV-tauteihin. Ne polttivat tupakkaa ja niillä oli läskiä repussa.”

Meille yritetään luoda sellainen mielikuva, että kaikki eläinrasvat ovat tyydytettyjä (kovia) rasvoja. Näin ei suinkaan ole, eläin- ja kasvirasvat sisältävät kaikki tyydytettyjä ja tyydyttämättömiä rasvahappoja.

Esimerkiksi edellä mainitussa sianrasvassa on noita hyväksi kehuttuja tyydyttämättömiä rasvahappoja 60–65 painoprosenttia eli saman verran kuin parhaissa margariineissa. Sianlihan rasvahapoista suurin osa on öljyhappoa, joka on yleisin rasvahappo (70–80 prosenttia) myös oliiviöljyssä. Sianrasvan tyydyttyneet rasvahapot ovat pääosin palmiini- ja steariinihappoja eli samoja kuin palmuöljyssä, jota käytetään margariinin valmistuksessa.

OECD teki hiljattain tutkimuksen, jonka mukaan nyt syntyvä suomalaislapsi elää terveenä 58-vuotiaaksi, tanskalainen 60, norjalainen ja islantilainen lähes 70 ja ruotsalainen yli 70-vuotiaaksi.

Suomalaislapselle annettu synkkä ennuste johtunee siitä, että meillä SV-taudit ovat edelleen suurin kuolinsyy ja kakkostyypin diabeteksesta, joka on vakava pitkäaikaissairaus, on tullut kansantauti. Panee miettimään, mikä olisi ihmisten elinikä, jos lääketiede, terveydenhoito, työ- ja asumisolosuhteet ym. olisivat edelleen 1960-luvun tasolla.

Uusien, harvinaisen yksimielisten, tutkimusten mukaan edellä mainittujen kansantautiemme riskitekijät ovat:
- transrasvahapot, joita syntyy kasviöljyjä teollisesti kovetettaessa, sianrasvassa näitä ei ole
- nopeasti sokeroituvat hiilihydraatit
- mahdollisesti myös kovat rasvat.

Näitä kaikkia me saamme teollisesti prosessoiduista elintarvikkeista, joiden hiilihydraatit on muunneltu nopeammin imeytyväksi ja joiden kasvirasva on kovetettu kestävämmäksi. Tätä tietoa karppaajat tulkitsevat kuin piru raamattua.

Kansanterveyden kannalta paljon tärkeämpää, kuin joistakin rasvanapeista kiisteleminen, olisi se, että riitapukarit ryhtyisivät yhdessä miettimään, miten lähiruokaa saataisiin kaikille sitä haluaville.

Lauri Helle
meijeriteknikko
Raasepori

Palautetta

A. Esala, kohta varmaan valtion hyysäämiltä vossikoilta edellytetään tieliikennelain noudattamistakin. Pöyristyttävää.
Pallo kumijalkaan

Maitotila

Meijeriin maito luovutetaan melkein ilmaiseksi, vasikoista ei makseta mitään, teuraasta et saa mitään, ja Honkajoki lähettää vielä laskunkin.
Ei nimimerkkiä

Keksintö

Keinoliha keksitty. Nyt ihmisiä vain kasvattamaan samalla lailla, ja kun on aika kuolla sulaisi pois kuin kelatiini. Elää voisi enintään 90 vuotiaaksi.
Eikö hyvä

Oikeita neuvojia?

Ovatko juomakelpoiseen veteen tarpeensa tekevät kaupunkilaisvihreät oikeita henkilöitä neuvomaan maaseutua ympäristönsuojelussa?
Susia kerrostaloihin

Kysymys

Mitä mieltä lypsäjät olette joka lehmän tulppaamisesta? Työlästä ja aika aikaa vievää hommaa, kannattaisiko luopua?
Nuori emäntä

Pähkäilyä

Ministeri pähkäilee vuositolkulla jotain lannanlevityksen päivämäärää. Ja siitä maksetaan palkka.Voi, voi..
Sisunautti

Hämmästelyä

Maastoliikennelakia uudistetaan. Hankkeen vetäjä hämmästelee, että asia jollain lailla tuntuu koskevan myös maanomistajia.
Ei nimimerkkiä

Tinkimaito

Tinkimaito on terveellinen ja luonnollinen juoma. Sillä kasvaa terveitä vastustuskykyisiä lapsia, toisin kuin käsitellyllä homogenoidulla maidolla.
Luonnollisesti

Mikä maksaa?

Mistä minä nykyään maksan karjantarkkailijalle? Navetan läpi kävelystä ja kahvin juonnista.
Ei nimimerkkiä

Verkot naulaan

Meidän kylän kalavesillä eivät hylkeet revi verkkoja, eivätkä enää syö saalista verkoista. Verkot vajassa, odottamassa järjen paluuta hyljepolitiikkaan.
Ei nimimerkkiä

VIERASKOLUMNI

Jäätiin tuleen makaamaan

Heikot merkit näkyvät ensimmäisenä. Jalaspilvi lämpimän rintaman edeltä, tuulessa taipuvat koivut ennen ukkosta, pieni tärinä traktorin nivelakselissa, kunnes se laakeri...

Jyrki Kataisen hallituksen työkone nitkutti ja vikisi jo Säätytalolla, kun sen ohjelmaa kirjoitettiin. Silloin arveltiin, että koneessa ei ole ideologista rasvaa, joka pitäisi väljät liitokset hiljaisena ja rullaamassa. Sekin on totta, vaseliinia tarvittiin, mutta kahdessa vuodessa on käynyt selväksi, että hallitukselta puuttuu muutakin. Hallituksen avainpaikoilla on kovin kokemattomat ministerit, jotka eivät ole onnistuneet nousemaan rankan ajan vaatimusten tasolle. Päätökset ovat joko jääneet kokonaan tekemättä tai sitten johtaneet entistä kummallisempiin solmuihin. Niitä on sitten selvitelty mitä erikoisimmilla tavoilla.

On tapahtunut juuri se, mistä Tuntemattoman kapteeni Kaarna isällisesti varoitti: ”Ei pojat sotaa näin käydä.” Eikä käydäkään. On jääty nyt siihen kuuluisaan tuleen makaamaan.

Nuoruus ei sinällään kelpaa syyksi, vaikka kieltämättä päättäjissä on alle kolmekymppisiä untuvikkoja jo 70-luvun malliin. Kokemattomia olivat pääministereiksi nopeasti, osin yllättäenkin nousseet Matti Vanhanen ja Paavo Lipponenkin. Heidän hallituksistaan kelpaa puhua jälkeenpäinkin. Tuurilla on merkitystä – sillä mihin kohtaan oma vastuukausi sattuu juuri talouden suhdanteiden puolesta. Mutta hyvä johtaja luo itselleen myös hyvän kriittisen ympäristön ja uskaltaa kuunnella muitakin kuin vallan mielistelijöitä.

Hallituksen keskeinen ongelma on siinä, että se pelkää. Se painaa päätä avoimella suolla syvemmälle turpeeseen ihan samalla tavalla kuin vänrikki Kariluoto miehineen. Demarit pelkäävät ammattiyhdistysliikettä ja omia eläkeläisiään eivätkä rohkene tarttua eläkkeiden rahoituspommiin. Kokoomus pelkää elinkeinoelämää ja mielistelee sitä vastikkeettomin verolahjoin ja uusilla maksuhelpotuksilla. Kristillisdemokraatit pelkäävät suomalaisten moraalin murenemista, vassarit itseään, vihreät ilmastonmuutoksen perumista ja RKP etujaan.

Kaikki pelkäävät perussuomalaisia. Kaikki toivovat, että keskustan kanssa asiat sitten joskus hoidetaan, kun tämä painajainen on ohi.

Suomalaisia ei johdeta käskemällä, kiukuttelemalla, yllyttämällä – eikä pelkäämällä. Suomalaisten pitää tuntea asia omakseen, omalla tavallaan. Nyt hallituksen ministerit toistelevat kuin hypnoosissa opeteltuja lauseita. Tulevaisuuden tekemisestä uhkaa tulla samanlainen eliitin puheprojekti kuin isänmaallisuuden hehkutuksesta kolmekymmentäluvulla. ”Fantastinen” ja ”upea” ovat jo sanoina menettäneet alkuperäisen merkityksensä arkikielessä.

Katseet kääntyvät keskustaan. Myös siltä on vaadittava paljon. Suomi on niin huonossa kunnossa, että mitkään tavanomaiset, siloitellut vaalipuheet eivät riitä. Keskustan työnä on nyt kertoa, että hintakilpailukykymme ei riitä ja että julkinen sektori – kunnat ja valtio – on kasvanut kantokykyämme suuremmaksi. Pehmoelvytys homekoulujen tai sillankaiteiden kautta on pelkkää pintarappausta siinä reerausurakassa mikä odottaa. Tai paremmin: minkä tarttis jo olla tekeillä.

Keski- ja yläluokan saavutettuihin etuihin joudutaan puuttumaan. Olen varma siitä, että suomalaisten enemmistö hyväksyy tämän, jos se tehdään oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti.

TIMO KAUNISTO
on alastarolainen talonpoika

timo.kaunisto63@gmail.com

VERKOSSA SANOTTUA

Jättirekkojen vaikutusta tiestöön ynnäiltiin

Viime keskiviikkona ilmestynyt uutinen jättirekoista ja tieverkoston kunnosta kirvoitti ristikkäisiä mielipiteitä siitä, lisääntyykö teiden rasitus liikaa vai kestävätkö tiet uusien isompien rekkojen painon.

Logistiikkainssi kyseli: ”Voisiko joku kertoa, miten ja miksi yhdeksän 8,5 tonnin akselia aiheuttaa enemmän rasitusta tien rakenteelle yhdessä kuljetusyksikössä kuin jaettuna kolmeen peräkkäin ajavaan 3-akseliseen kuorma-autoon? Sen ymmärrän selittämättäkin, että siltoihin kohdistuva rasitus lisääntyy, mutta miten tien runko muka tietää sen, onko sitä rasittavien telien väli 5 vai 25 metriä?”

Tiemies kirjoitti: ”Mitä tiheämpänä akselit ovat, sitä lyhyempi aika tiellä on palautua rasituksen aiheuttamasta taipumasta. Se on vähän sama asia, kun laudan päällä menee yksi akseli tai sitten useampi. Yhden akselin mentyä yli lauta kerkiää palautua suoraan, mutta jos akseleita on useampi jännitys tila kestää pitempään, joka rasittaa siten lautaa enemmän kuin yksi pistemäinen kuorma.”

”Nykyiset ovat 7 akselia ja 60 tn eli 8,57 tonnia per akseli, jolloin 76 tonnia ja 9 akselia tekee 8.44 tonnia per akseli. Eli mites se tiestö nyt sitten kuluu?” ynnäili nimimerkki Laskin.

Hänelle vastasi Myös Tiemies: ”Teoreettisesti liikennemäärä kasvaa liki 30 prosenttia, koska kuormittavia pyöriä on enemmän kuormituksen pysyessä käytännössä ennallaan.”

Metsämies arveli, että jättirekat eivät aiheuta hirmuista muutosta nykytilanteeseen, koska painossa ero on vain 16 tonnia.

”Tässä käy niin, että kuljetusten hinnat laskevat ja suurempien kuormien hyödyn kääräisevät taskuihinsa toimeksiantajat. Kuormasta saa saman verran rahaa kuin nytkin ja kuljetusyrityksille jää vain luu käteen, eikä kilpailussa pärjää ilman isompia kuormia. Seuraavaksi puhutaankin sitten 90 tonnin yhdistelmistä.”

Kalateille kannatusta

Ympäristöministeriön pääjohtaja **Hannele Pokka** haluaa vauhtia kalateiden rakentamiseen. Hänen mukaansa osaamista kyllä löytyy, mutta vastuu kalateiden rakentamisen rahoittamisesta kuuluu voimayhtiöille.

”Blogit on blogeja, vain teoilla on merkitystä. Kysymys on ennen kaikkea siitä, kuka vesivoimayhtiöistä käärii hihat, osoittaa vastuullisuutensa sekä korjaa pr-hyödyn? Ajanpeluun aika on ohi, sillä liikaa on vettä virrannut vastuuttomasti!” muistuttaa MV.

JP:n mielestä osaamista ja tietotaitoa löytyy, mutta eri asia on, löytyykö rahaa ja halua rakentaa kunnon järjestelmät. Kalateitä rakennettaessa pitää huolehtia myös poikasten pääsystä alavirtaan mereen tai järveen syönnökselle.

”Toimivat kalaportaat tarvitsevat tarpeellisen virtauman houkutellakseen lohikaloja. Parhaiten toimivat luonnonmukaiset uomat, joihin olisi hyvä varata 10 prosentin vesimäärä joen virtaumasta. Eikä valtion tule korvata ohijuoksutettavaa vettä voimayhtiöille missään tapauksessa. Ovat yhtiöt sentään aiheuttaneet sellaiset ympäristöhaitat kalakantojen, jokiluonnon totaalisella muokkauksella sekä säännöstelyaltaiden teolla.”

Maanantaina MT:ssä uutisoitiin, että lohet ovat löytäneet Kemijoessa Isohaaran voimalaitoksen ohi kulkevan kalatien hyvin.

”Kylläpä istutusmiljoonia voidaan käyttää kalateihin, mutta kalatiet eivät voi poistaa istutusvelvollisuutta. Menetettyä koskiympäristöä ei voida kertaluonteisesti korvata kuin padot purkamalla”, totesi Soutaja.

KAIJALEENA RUNSTEN
www.maaseuduntulevaisuus.fi